

T.Ç.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

RET KARARI

KARAR NO	: 2013/89
ŞİKAYET NO	: 2013/248
ŞİKAYET EDİLEN İDARE	: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK)
ŞİKAYETİN KONUSU	:İptal edilen denklik belgesinin yeniden düzenlenmesi istemine ilişkin
ŞİKAYET TARİHİ	: 19.06.2013
KARAR TARİHİ	: 04.12.2013

USÛL

I-ŞİKÂYET BAŞVURU SÜRECİ

1) Yukarıda açık kimliği yazılı başvuranların, Kuruma müracaatı üzerine yapılan inceleme ve araştırma sonucu ilgili Kamu Denetçisi 02.2013/248 şikayet sayılı dosya üzerinden Kamu Başdenetçisine sunduğu önerisinde, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a, 46/1 maddeleri ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin reddi gerektiğini belirtmiştir.

II-ÖN İNCELEME SÜRECİ

2) Şikâyet başvurusunun ön incelenmesi sonucu gerekli şartları taşıdığı anlaşıldığından şikâyet dosyasının Kamu Başdenetçisine sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

OLAY VE OLGULAR

I- ŞİKÂYETİN KONUSU, HUKUKİ SEBEPLER VE İSTEMİN ÖZETİ

3) 19/6/2013 tarihli şikayet başvurusu ile ....., Almanya ..... Üniversitesinde İlköğretim Matematik ve Sosyal Bilimler Öğretmenliği Bölümünü 2006-2011 yılları arasında başarıyla tamamlayarak mezun olduğunu, Türkiye'ye kesin dönüş yaptıktan sonra lisans diplomasının Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca onaylanarak denklik belgesinin kendisine verildiğini, sonraki tarihte kendisine yüksek lisans denkliği verilmesi için Yükseköğretim

Kurulu Başkanlığına başvuru yaptığını, ancak yaptığı başvurunun ..... Üniversitesinde öğrenci kaydının bulunmadığı gerekçesiyle reddedildiğini ve lisans denklik belgesinin geçici olarak iptal edildiğini, tüm bu süreçten Yükseköğretim Kurulunun kendisini haberdar etmediğini, elinde ..... Üniversitesine ait 2006-2011 yıllarında arasında tüm dersleri başarıyla tamamlayarak ..... Üniversitesinden başarıyla mezun olduğuna dair belgeler olduğunu, Almanya ..... Üniversitesi ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı arasında iletişim ve yazışma hatası bulunduğunu belirterek haklarının iade edilmesini ve denklik belgelerinin yeniden düzenlenerek mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

Hukuki Dayanaklar,

- Anayasanın 42 nci ve 49 uncu maddeleri,
- 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu,
- 3/11/2010 tarih ve 27751 sayılı Resmi Gazete yayımlanan Yurtdışı Yüksek Öğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği,

İstemin özeti, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından iptal edilen diploma denkliğinin yeniden düzenlenerek mağduriyetinin giderilmesi talep edilmektedir.

II- ŞİKÂYET KONUSU OLAYLAR

A) Dosyadaki bilgi ve belgelerin özeti:

- 4) Dosyadaki bilgi ve belgelerin özeti aşağıda yer almaktadır.
  - a) 19/6/2013 tarihli 1908 başvuru no.lu şikâyet başvuru belgesi,
  - b) 26/6/2013 tarihinde Başbakanlık İnsan Hakları Kurumundan elektronik ortamda alman Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına ve Dışişleri Bakanlığına hitaben yazılan yazılar ve ekleri,
    - c) 28/6/2013 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Hukuk Müşavirliğinden elektronik ortamda alman Dışişleri Bakanlığı ve şikâyetçi ile yapılan yazışma belgeleri,
    - ç) 29/6/2013 tarihinde şikâyetçiden elektronik ortamda alınan Kamu Personeli Seçme Sınavı Sınava Giriş Belgeleri,
    - d) 26/7/2013 tarihinde şikâyetçiden elektronik ortamda alman ve Başbakanlık İnsan Hakları Kurumuna hitaben Dışişleri Bakanlığınca yazılan yazı ve ekleri,
    - e) 4/9/2013 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Hukuk Müşavirliğinden elektronik ortamda alman ve Dışişleri Bakanlığı tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına hitaben yazılan şikâyete konu yazı ve ekleri,
    - f) 5/9/2013 tarihinde şikâyetçiden elektronik ortamda alınan ve durumu özetleyen bilgi notu,
    - g) 2/10/2013 tarihli ve 5443 sayılı bilgi ve belge isteme yazısı,
    - h) 21/10/2013 tarihinde şikâyetçiden elektronik ortamda alınan ve durumu özetleyen bilgi notu ve ekleri,
      - ı) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan 25/10/2013 tarihli ve 56715 sayılı cevabi yazı ve ekleri,

5) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından (YÖK) 7/11/2013 tarihinde faks yoluyla Şikayetçi, 19/6/2013 tarihli 1908 Başvuru No.lu Şikâyet Başvuru Belgesi ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca haksız bir şekilde iptal edilen diploma denkliğinin yeniden düzenlenerek mağduriyetinin giderilmesi talebiyle Kurumumuza başvuruda bulunmuştur. Şikâyet başvurusuna kadar gelişen olaylarla şikâyet başvurusu sonrası gelişen olayların özeti aşağıda yer almaktadır.

- 19/6/2013 TARİHİ ÖNCESİ -

a) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 8/4/2011 tarihinde Diplom ve “Zeugnis über die Erste Staatsprüfung” adlı belgelerle denklik başvurusunda bulunan şikayetçiye 24/5/2011 tarihli Yükseköğretim Kurulu Kararı ile 72874 seri numaralı “İlköğretim Matematik, Sosyal Bilimler, Eğitim Bilimleri Öğretmenliği” denklik diploması vermiştir.

b) Şikayetçi, 14/3/2012 tarihinde ..... Üniversitesinden almış olduğu Diplom ve sonra “Landesprüfungsamt -für Erste Staatprüfungen für Lehrämter an Schulen” den aldığı “Zeugnis über die Erste Staatsprüfung für das Lehramt GHR-HRGe” belgeleri ile Yüksek Lisans Diplomasına Denklik Belgesi verilmesi için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına başvuruda bulunmuştur.

c) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı “Almanya Eric-Naric kuruluşu yetkilileri ile yaptığı yazışmalar sonucu Almanya’daki Universität ..... alınan diplomanın ve “Zeugnis über die Erste Staatsprüfung” belgesinin gerçek olmadığı, resmi belgede tahrifat yapıldığı, belgedeki Müdür Kligge’nin orijinal imzasını taşımadığı, “Zeugnis über die Erste Staatsprüfung” belgesinde ..... Üniversitesinin damgasının bulunmaması gerektiği ve ..... Üniversitesinin şikayetçi hakkında yasal işlem başlatılacağı bildirildiğinden Yükseköğretim Yürütme Kurulu’nun 13/3/2013 tarihli kararı ile şikayetçinin lisans diplomasının denkliği iptal edilmiş ve ilgili hakkında **Resmi Belgede Sahtecilik ve Resmi Belgenin Düzenlenmesinde Yalan Beyan** suçlamasıyla Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

ç) Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı 29/4/2013 tarihli ve 2013/26177 sayılı kararıyla şüpheli tarafından yapılan sahteciliğin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından gerekli prosedür tamamlandığında ortaya çıkacağından atılı sahtecilik suçunun aldatma kabiliyeti oluşturmayacağı, resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçlaması açısından ise beyanın doğruluğu düzenlenen resmi belge ile ispat edilecek durumlarda; memurun beyanının doğruluğunun tahkik edilip buna kanaat getirdikten sonra resmi belgeyi düzenlemesi gerektiği, bu durumda memurun beyanının doğruluğunu araştırmadan belgeyi düzenlemesi halinde suçun unsurlarının oluşmayacağı gerekçesiyle **kamu adına kovuşturmayaya yer olmadığı kararı** vermiştir.

d) Kişi bu gelişmeler ve somasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına yaptığı itirazlardan sonuç alamaması üzerine 17/6/2013 tarihinde Türkiye İnsan Hakları Kurumuna, 19/6/2013 tarihli 1908 Başvuru No.lu Şikâyet Başvuru Belgesi ile Kurumumuza başvuruda bulunmuştur.

- 19/6/2013 TARİHİ SONRASI -

e) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 20.06.2013 tarihli ve 32774 sayılı yazısı ile 24/5/2011 tarihli ve “İlköğretim Matematik, Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Öğretmenliği alanında 72874 seri No.lu lisans denklik belgesinin iptal edildiğini, 27/5/2013 tarihli Başvurusunun da reddedildiğini şikayetçiye bildirmiştir.

f) 26/6/2013 tarihinde İnsan Hakları Kurumundan elektronik ortamda ..... ilişkin bilgi ve belgeler alınmış ve Türkiye İnsan Hakları Kurumunun 19/6/2013 tarihli ve 508 sayılı yazısıyla Dışişleri Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından konu hakkında inceleme ve araştırma yaparak şikayetçinin iddialarının doğru olup olmadığının açıklığa kavuşturulması ve sonucundan ilgili kişiye ve İnsan Hakları Kurumuna yazılı bilgi verilmesinin istendiği anlaşılmıştır.

g) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı İnsan Hakları Kurumunun yazısına istinaden 28/6/2013 tarihli ve 34300 sayılı yazısıyla Dışişleri Bakanlığından ..... Üniversitesinde öğrenim görüp görmediğini, kişi adına düzenlenen “Zeugnis über die Erste Staatsprüfung für das Lehramt GHR-HRGe” adlı belgenin gerçek olup olmadığı hususunda büyükelçilik eğitim müşavirliğinden temin edilecek bilgi ve belgelerin ivedilikle Başkanlıklarına gönderilmesini istemiştir.

ğ) Dışişleri Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 28/6/2013 tarihli ve 34300 sayılı yazısına verdiği 1/8/2013 tarihli ve 740133-ivedi sayılı cevabında,

Köln Başkonsolosluğumuzca Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti Sınav Dairesinden bilgi talep edildiği belirtilerek adı geçen Sınav Dairesinin;

“ ..... 2006-2011 yıllarında ..... Üniversitesi Matematik ve Sosyal Bilimler Fakültesi ilk ve ortaokul öğretmenliği bölümünde kayıtlı öğrenci olduğu, eldeki belgelerden bitirme sınavını vermediği ve mezun olmadığı, 2012 Aralık ayında da ERİC/NARİC aracılığıyla şikayetçinin diplomalarının gerçekliği hakkında ülkemizce bilgi talep edildiği, bu talep üzerine belgelerde imzası bulunan Sınav Dairesi Direktörü ..... başvurulduğu ve .....; şikayetçinin karnelerinin orijinal karne formatına uygun olmadığını, imzanın kendisine ait olmadığını, orijinal birinci sınav bitirme belgelerinde hiçbir zaman kaşe bulunmadığını, bitirme belgesindeki mührün gerçek olduğu, ancak renkli tarama yöntemiyle yapılmış olabileceğini teyit ettiğini, ... diplomalarının sahte olduğunun ENİC/NARİC aracılığıyla tespit edilmesini müteakip ..... Üniversitesi ile Eyalet Sınav Dairesinin ..... hakkında “belgede sahtecilik” suçlamasıyla ..... Savcılığına suç duyurusunda bulunulduğunu, ancak ..... Türk vatandaşı olması ve bahse konu suçu Almanya dışında işlemesi nedeniyle hukuki işlemin durdurulduğunu”

ifade ettiği belirtilmiştir.

h) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı şikayetçinin eğitim ve çalışma hakkı başta olmak üzere bütün hak ve hürriyetlerini etkileyebilecek denklik belgesinin iptali işlemi ve bu işleme dayanak olan bilgi ve belgelerin tekrar gözden geçirilmesi amacıyla 8/10/2013 tarihli ve 16590 sayılı yazıyla, Dışişleri Bakanlığından konunun başka bir kurumdan tekrar değerlendirilmesini talep etmiştir.

1) Dışişleri Bakanlığınca Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına hitaben yazılan 7/11/2013 tarihli ve 1100923 sayılı yazıda, konunun bu kez Eyalet Sınav Merkezine (Landesprüfungsamt) sorulduğu, Eyalet Sınav Merkezinin konuya ilişkin olarak yetkili kurum olduğu bu konuda başvurulabilecek başkaca bir makam olmadığı, ... diplomalarının sahte olduğunun ENİC/NARİC aracılığıyla da tespit edildiği belirtilmektedir.

III- ŞİKAYET KONUSU İLE İLGİLİ MEVZUAT

6) Şikâyet Konusuna ilişkin mevzuat hükümleri aşağıda sıralanmıştır.

a) Anayasamızın, Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi başlıklı 42 nci Maddesinde “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz...[yacağı],” Çalışma Hakkı ve Ödevi başlıklı 49 uncu Maddesinde ise “Çalışma, herkesin hakkı ve ödevi....[olduğu]” düzenlenmiştir.

b) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Yükseköğretim Kurulunun Görevleri başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde “Yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından alınmış ön lisans, lisans ve lisansüstü diplomaların denkliğini tespit etmek” hükmüne yer verilmiştir.

c) 3/11/2010 tarih ve 27751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yurtdışı Yüksek Öğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliğinin Diploma denklik komisyonu başlıklı 6 nci maddesinde, (1) Diploma Denklik Komisyonu, Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından görevlendirilen genel kurul üyelerinin birinin başkanlığında ve genel kurul tarafından seçilen öğretim üyeleriyle birlikte en az üç kişiden oluşur. Komisyon gerektiğinde görüş sormak amacıyla alt komisyonlar kurabilir.”

Diploma denklik talebinin değerlendirilmesi başlıklı 7 nci maddesinde “(1) Denklik başvurusunda bulunanlara başvurunun alındığına dair tarih ve sayı içeren alındı belgesi verilir. Başvuruda eksik belgeler var ise tamamlanması istenir.

(2) Yönetmelikte öngörülen belgelerle yapılan diploma denklik başvurusunun ön incelemesi 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki hususlara uygunluk yönünden denklik birimi elemanları tarafından yapılır ve bir ön inceleme raporu hazırlanarak Komisyona sevk edilir. Diploma denklik incelemesi Komisyonda 8 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi, ikinci fıkrası ve 9 uncu maddelerine uygunluk yönünden yapılır. Komisyon tarafından yapılan inceleme sonucu hazırlanan rapor Yükseköğretim Yürütme Kurulunda görüşülerek karara bağlanır.”

İnceleme ve değerlendirme usul ve esasları başlıklı 8 inci maddesinde “(1) Başvurular aşağıda belirlenen ilkeler çerçevesinde incelenir:

a) **Belgelerin asıl ve gerçeğe uygun olup olmadığı**, üzerinde kazıntı, silinti ve benzeri tahrifatın bulunup bulunmadığı,

b) Belgelerin başvuran kişiye ait olup olmadığı,

c) Diplomayı veren yükseköğretim kurumunun ve eğitimin yapıldığı programın öncelikle faaliyet gösterdiği ülke yetkili makamlarınca diploma vermeye yetkili bir kurum olarak tanınması, akreditasyon ya da kalite güvencesi kuruluşları tarafından akredite edilmiş olması ve Kurul tarafından tanınması halinde; denkliği talep edilen yükseköğretim programının eğitim düzeyi, mezuniyet için gereken ulusal kredi ve/veya AKTS toplamı, kazanılması gereken bilgi, beceri ve yetkinlik açısından Türk yükseköğretim programına eşdeğer olup olmadığı, Türk yükseköğretiminde aynı veya benzer bir program bulunmuyor ise bu bentte sayılan diğer şartların sağlanması halinde eğitim düzeyi açısından Türk yükseköğretimine eşdeğer olup olmadığı incelenir, unvan kullanılması gerektiği durumlarda Yükseköğretim Kanununun 43 üncü maddesi gereğince inceleme yapılır.

(2) Komisyonca gerekli görülmesi halinde diplomanın uluslararası düzeyde veya ikili anlaşmalarla tanınan bir üniversiteden alınmış olmasına rağmen mezuniyet diploması ve diğer belgelerinin gerçek olup olmadığı, eğitim programının türü, niteliği, düzeyi konusunda başvuru sahibinden, ilgili yükseköğretim kurumundan veya ilgili ülke yetkili makamlarından 4 üncü maddede belirtilen belgeler dışında da bilgi ve belge istenebilir.”

hükümlerine yer verilmiştir.

IV- İNCELEME, ARAŞTIRMA ve SONUÇ

A) Şikâyetçinin İddiaları

7) Şikâyetçi, 21/10/2013 tarihinde Kurumumuz elektronik posta adresine gönderdiği bilgi ve belgelerde,

a) Almanya Köln Üniversitesinde İlköğretim Matematik ve Sosyal Bilimler Öğretmenliği Bölümünü 2006-2011 yılları arasında başarıyla tamamlayarak mezun olduğunu,

b) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 24/5/2011 tarihinde kendisine “İlköğretim Matematik, Sosyal Bilimler, Eğitim Bilimleri Öğretmenliği” denklik diploması verdiğini,

c) 14.03.2012 tarihinde Yüksek Lisans Denklik başvurusunda bulunduğunu,

ç) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının, “Almanya ERİC-NARİC kuruluşu yetkilileri ile yaptığı yazışmalar sonucu Almanya’daki ..... Üniversitesinden aldığı diploması ve “Zeugnis über die Erste Staatsprüfung” belgesinin gerçek olmadığı ile resmi belgede tahrifat yaptığı gerekçesiyle Yükseköğretim Yürütme Kurulu’nun 13/3/2013 tarihindeki kararı ile lisans diplomasının denkliğini iptal ettiğini,

d) Bu bilginin resmi olarak ilk defa Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 20/6/2013 tarihli ve 32774 sayılı yazısı ile tarafına bildirildiğini, daha önce bu süreçten ve hakkındaki iddialardan haberdar edilmemesi nedeniyle savunma ve itiraz hakkını kullanmadığını,

e) ERİC-NARİC kuruluşunun yazı içeriğini 21/8/2013 tarihindeki YÖK Denklik birimi sorumlusundan sözlü olarak öğrenebildiğini, yazılı olarak elinde bulunmadığını,

f) Belgelerde imzası olan öğretim üyelerinin üniversitede görevli olmadığı iddiasının gerçek olmadığını, üniversitenin resmi sitesinde bu hocaların isim ve adreslerinin mevcut olduğunu, Matematik ve Sosyal Bilimler Bölümü Dekanı ..... ve sınav komisyon başkanı ..... yine ..... üniversitesinde görevli öğretim üyeleri olduğunun Üniversitenin sitesinde görülebildiğini, Matematik ve Sosyal Bilimler “Erziehungswissenschaftliche fakültät “ (Eğitim Fakültesinin) diye bir bölüm olduğunu,

g) Devlet sınavı ile sonuçlanan derece programında kayıtlı olduğunu, diploma ile sonuçlanan programda kayıtlı olmadığı düşüncesine karşı cevabının: Bu sınavı gecen her öğrencinin (Ülkemizdeki Eğitim Fakültesi mezunları gibi) Almanya’da öğretmenlik yapabildiğini,

h) Birinci Devlet sınavının (Erste staats Prüfung) ..... Üniversitesi Fen Fakültesi Mukayeseli Eğitim araştırmaları ve matematik enstitüsü ile yapıldığını, Eyalet Daire Başkanlığının ise bunu onayladığını,

i) Formun özgün olmadığı iddiasının ispatlanamadığını, özgün form örneğinin ne olduğu, belgenin orijinal olup olmadığı, Sayın ..... orijinal imzasının nasıl olduğunun ilgili kuruluşun bilemeyeceği gibi kendisinin de bilemeyeceğini ancak iddia sahibinin orijinal imzayı göstermesi ve bunu ispatlaması gerektiğini, diplomasını düzenleyen Üniversite’den bunun doğrudan sorularak imza analizi yapılması gerektiğini,

j) Birinci devlet sınavı sertifikalarında ..... Üniversitesinin damgasının bulunmaması gerektiği iddiasının ilgili kişiye ait olduğunu, belirtilen damganın orijinal olduğu ve bölüm sekreterliği tarafından basıldığını,

k) Bu iddialarda bulunan ..... Üniversitesindeki görevinin ne olduğunun belli olmadığını, gerçek olmadığı iddia edilen belgelerde imzasının ve üniversitenin kaşesinin bulunmadığını, kendisi ile yaptığı e-mail yazışmalarında (gerekirse bilirkişi tarafından yazışmanın doğruluğu kontrol ettirilebileceğini) bunları yazmadığını belirttiğini,

1) ERİC-NARİC kurumunun, kendisiyle ilgili bilgiyi almak için başvurduğu kişinin kimliğinin belli olmadığını, Matematik ve Sosyal Bilimler adında fakülte bulunmadığını, söz konusu fakültenin dekanı olmadığını, söz konusu kişinin belgeyi imzaladığını hatırlamadığını belirttiğini, oysa ki kendisinin ..... üniversitesinin matematik ve sosyal bilimler öğretmenliği bölümü öğrencisi olduğunu, öğrenci belgesini yeminli tercümana tercüme ettirip onaylı bir şekilde orijinaliyle birlikte ilk denklik başvurusunda yolladığını, ... Üniversitesinin 19/6/2013 ve 25/7/2013 tarihli belgeleri Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına yolladığını ve söz konusu belgelerin kendisinde mevcut olduğunu,

m) İlgili yazıda, öğretmen olmak için bir programa kaydedildiyse diploma almamalı, "Diplomhauptprüfung sınavını geçmemeli" denildiğini, okuduğu bölümün eyalet sınavlı bir bölüm olduğunu, mezunlarına diploma yerine eyalet sınav belgesi verildiği ve bu belgenin Almanya okullarında öğretmenlik için yeterli olduğunu, fakat Yükseköğretim Kurulunun buna rağmen diploma talep ettiğini, bunun üzerine bölüm sekreterliğine müracaat ettiğini ve kendisi adına diploma düzenlendiğini,

n) Belgede “Staatsprüfung” ifadesi olması gerektiği. “Erste staats Examen Prüfungs” sınavın orijinal ismi olup, söz konusu belgeyi kendilerinin düzenlediğini,

o) 19/6/2013 tarihinde kendisine gönderilen ve yeminli tercümana tercüme ettirilen belgede ..... üniversitesinin ilköğretim matematik ve sosyal bilimler bölümünün öğrencisi olduğu, bölümünü başarı ile bitirdiğini gösteren bir belgenin de yazı ekinde mevcut olduğu, ve bu belgenin Dışişleri Bakanlığı tarafından Köln Konsoloslugu aracılığıyla teyit edilerek Dışişleri Bakanlığı tarafından 3/7/2013 tarihli ve 2096 sayılı yazıyla Türkiye İnsan Hakları Kurumuna gönderildiğini,

p) 25 Temmuz 2013 tarihinde de ..... Üniversitesinden imzalı ve mühürlü olarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına 2006-2011 yılları arasında öğrenci olduğunu gösteren belge gönderildiğini,

iddia etmektedir.

B) İlgili İdarenin Bilgi ve Belgeleri

8) İlgili idareden alınan bilgi ve belgeler aşağıda yer almaktadır.

a) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alman ve 31/10/2013 tarihinde Kurumumuza ulaşan 25/10/2013 tarihli ve 56715 sayılı cevabi yazı

b) ..... Üniversitesinden alman Diploma (Universität zu ..... Diplom),

c) İlk Devlet Sınavı Öğretmenlik Sertifikası (Zeugnis über die erste staatsprüfung für das Lehramt GHR-HRGe),

ç) Diploma Denklik Belgesi,

d) ENİC/NARİC yetkilileri ile yapılan yazışmalar,

e) Landesprüfungsamt belgesi,

i) Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 2013/26177 sayılı Kararı,

g) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından Dışişleri Bakanlığına hitaben yazılan 8/10/2013 tarihli ve 54580 sayılı yazı yer almaktadır.

V- HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I) Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Denetimi Yönünden

9) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 2547 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi çerçevesinde Yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından alınmış ön lisans, lisans ve lisansüstü diplomaların denklik işlemlerini bünyesinde kurulu bulunan Denklik Birimi aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

Şikayetçi, 14/3/2012 tarihinde ..... Üniversitesinden almış olduğu Diploma ve sonra “Landesprüfungsamt -für Erste Staatprüfungen für Lehramter an Schulen” den aldığı “Zeugnis über die Erste Staatsprüfung für das Lehramt GHR-HRGe” belgeleri ile Yüksek Lisans Diplomasına Denklik Belgesi verilmesi için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına başvuruda bulunmuş ancak “Almanya Eric-Naric kuruluşu yetkilileri ile yapılan yazışmalar sonucunda Almanya’daki ..... Üniversitesinden alınan diploma ve “Zeugnis über die Erste

Staatsprüfung” belgesinin gerçek olmadığı, resmi belgede tahrifat yapıldığı, belgedeki Müdür Kligge’nin orijinal imzasını taşımadığı, “Zeugnis über die Erste Staatsprüfung” belgesinde ..... Üniversitesinin damgasının bulunmaması gerektiği ve ..... Üniversitesinin şikayetçi hakkında yasal işlem başlatılacağı bildirildiğinden Yurtdışı Yüksek Öğretim Diplomalari Denklik Yönetmeliğinin Diploma denklik komisyonu başlıklı 6, 7 ve 8 inci maddelerine istinaden düzenlenen Komisyon Raporu doğrultusunda ilgili hakkında yasal işlem başlatılmasına karar verilmiş ve Yükseköğretim Yürütme Kurulunun 13/3/2013 tarihli kararıyla şikayetçi adına düzenlenen Lisans Denklik Belgesi de iptal edilmiş ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuş, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı 29/4/2013 tarihli ve 2013/26177 sayılı kararıyla kamu adına kovuşturmayaya yer olmadığı kararı vermiştir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 20/6/2013 tarihli ve 32774 sayılı yazısı ile 24/5/2011 tarihli ve “İlköğretim Matematik, Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Öğretmenliği alanında 72874 seri No.lu Lisans Denklik Belgesini Yükseköğretim Yürütme Kurulunun 13/3/2013 tarihli kararıyla iptal edildiğini şikayetçiye bildirmiştir.

Şikayetçinin, 17/6/2013 tarihinde İnsan Hakları Kurumu Başkanlığına Lisans Denklik Belgesinin yeniden düzenlenmesi isteği üzerine yaptığı başvurular sonrasında; Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı İnsan Hakları Kurumunun yazısına istinaden Dışişleri Bakanlığından 28/6/2013 tarihli ve 34300 sayılı yazısıyla Kurullarına başvuran ..... öğrenim görüp görmediğinin araştırılması, kişi adına düzenlenen bilgilerin gerçekliği konusunda Alman makamlarından bilgi talebinde bulunulmuştur.

Dışişleri Bakanlığına Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına hitaben yazılan 1/8/2013 tarihli ve 740133 sayılı cevabi yazıda ise, Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti Sınav Dairesinin ..... diplomalarının sahte olduğu, bu durumun ENİC/NARİC aracılığıyla tespit edildiği akabinde ise ..... Üniversitesi ile Eyalet Sınav Dairesinin ..... hakkında “belgede sahtecilik” suçlamasıyla ..... Savcılığına suç duyurusunda bulunduğu cevabı alınmıştır.

Bütün bu gelişmeler üzerine, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı şikayetçinin eğitim ve çalışma hakkı başta olmak üzere bütün hak ve hürriyetlerini etkileyebilecek denklik belgesinin iptali işlemi ve bu işleme dayanak olan bilgi ve belgelerin tekrar gözden geçirilmesi amacıyla 8/10/2013 tarihli ve 16590 sayılı yazıyla, Dışişleri Bakanlığından konunun başka bir kurumca tekrar değerlendirilmesini talep etmiş ve **Dışişleri Bakanlığından alınan 7/11/2013 tarihli ve 1100923 sayılı yazıda, konunun bu kez Eyalet Sınav Merkezine (Landesprüfungsamt) sorulduğu belirtilerek Eyalet Sınav Merkezinin bu konuda başvurulabilecek tek yetkili kurum olduğu, başkaca bir makam olmadığı, ... diplomalarının sahte olduğunun ENİC/NARİC aracılığıyla da tespit edildiği cevabının verildiğini bildirildiğinden, mevcut duruma göre Almanya ENİC/NARİC yetkilileri, Eyalet Sınav Merkezi ve Dış İşleri Bakanlığından gelen yazılara ve içeriklerine karşı şikayetçinin aksini gösterir savunma, bilgi belge vb. ibraz edemediği, resmi kurumlarca gönderilen yazı ve içeriklerinin yeterli kanaat verici olduğu hususları göz önüne alındığında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından şikayetçinin denklik belgesinin iptali işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığı kanaatine varılmıştır.**

VI- HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

I- Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

10) 14/6/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 inci maddesinin sekizinci fıkrasına göre göre Kamu Denetçiliği Kurumu'na, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ise başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar.

II- İlgili İdarenin işlemine karşı yargı yolu

11) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40.maddesinin 2. fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, adı geçen Kurumun işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde Ankara İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

RED KARARI

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre;

Şikayetin **REDDİNE**,

Bu kararın şikayetçiye ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verilmiştir.

M. Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi